

Jestliže v daném případě žal. úřad, vycházející z opačného a tedy mylného právního názoru, odepřel se zabývatí st-lem uplatněnou námitkou promlčení přestupku jemu za vinu kladeného, slušelo rozhodnutí jeho zrušiti pro nezákonnost, při čemž ovšem vzhledem k tomu, že žal. úřad uvedenou námitku promlčení dosud věcně nevyřídil, nemohl se ani nss ve smyslu § 5 zák. o ss námitkou tou věcně zabývatí, a také neměl důvodu vyříditi námitku, čelící proti výroku o trestu, když výrok ten je závislý na předchozím rozhodnutí v příčině viny.

Č. 11.874.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: K výkladu pojmu »zaměstnání vedlejší«.

(Nález ze dne 27. dubna 1935 č. 3438/33.)

Věc: Julius B. v P. proti zemskému úřadu v Praze o pojistné a náhradu podpůrného nákladu.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Platebním výměrem z 25. března 1930 předepsala okr. nemoc. pojišťovna v P. st-li pojistné nemocenské, invalidní a starobní s úroky z prodlení za jeho zaměstnankyni Annu Sch. částkou 818.20 Kč za dobu od 18. ledna 1927 do 31. prosince 1929. Dalším platebním výměrem z téhož dne předepsala jmenovaná pojišťovna st-li uvedené pojistné za naznačenou zaměstnankyni částkou 10.30 Kč za dobu od 1. do 18. ledna 1930. Třetím platebním výměrem z 21. dubna 1931 předepsala pak táž pojišťovna st-li podle § 20 odst. 2 zák. o sociálním pojištění k náhradě částku 594.85 Kč, kterou s manipulačními poplatky a portem vynaložila na léčení a podporování Anny Sch.

Proti všem těmto výměrům podal st-l odvolání, namítaje v podstatě, že Anna Sch., jež u něho byla zaměstnána jako posluhovačka, nikoli však po celou dobu v platebních výměrech uvedenou, nepodléhala pojistné povinnosti, ježto šlo o její zaměstnání vedlejší. Tato odvolání st-lova byla zamítnuta výměrem okr. úřadu v Prachaticích z 11. září 1932.

Nař. rozhodnutím vyslovil pak žal. úřad, že nevyhovuje st-lovu odvolání, pokud jde o předpis pojistného za dobu od 25. března 1927 do 31. května 1927 a za dobu od 16. října 1927 do 18. ledna 1930 s příslušnými úroky z prodlení a o předpis podpůrného nákladu, naproti tomu že však vyhovuje odvolání, pokud jde o předpis pojistného za dobu od 18. ledna 1927 do 24. března 1927 a od 1. června 1927 do 15. října 1927 a o předpis manipulačních výloh a poštovného v částce 53 Kč. — — — — —

O stížnosti na toto rozhodnutí uvážil nss toto: — — — — —

Ve věci samé jde o to, zda zaměstnání Anny Sch. u st-le bylo jejím zaměstnáním vedlejším a proto vyloučeno z povinného pojištění podle předpisu § 2 zák. o soc. pojištění.

Otázkou, co sluší rozuměti zaměstnáním vedlejším s hlediska zák. o soc. pojištění, zabýval se nss již v řadě svých nálezů a zastává v nich trvale stanovisko, že při řešení otázky, zda některá činnost jest zaměstnáním vedlejším, jest v každém jednotlivém případě zkoumati, v jakém poměru jest činnost ta k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby, a jest pak rozhodno, zda s hlediska hospodářského nebo sociálního jeví se činnost, o níž tu jde, zaměstnáním podružným, t. j. takovým, jež nelze v konkrétním případě s hlediska právě vytčeného hodnotiti za životní postavení a základ existence té které osoby.

Podle tohoto výkladu pojmových znaků není tedy pro otázku, zda určité zaměstnání jest zaměstnáním vedlejším, sama o sobě rozhodná okolnost, jakou dobu denní, resp. jakou část denní pracovní doby zabírá to neb ono zaměstnání, a může pak hlavním zaměstnáním býti i zaměstnání kratší denní dobu trvající, není-li proti němu zaměstnání nebo životní postavení, jež s hlediska sociálního nebo hospodářského převažuje.

Poukazuje-li proto stížnost k tomu, že zaměstnání Anny Sch. u st-le nevyžadovalo denně zdaleka takové pracovní doby, jako vedení domácnosti celé její rodiny, není skutečnost tato způsobila vtisknouti námezdnímu zaměstnání Anny Sch. povahu zaměstnání vedlejšího a nelze proto v tom, že žal. úřad při řešení sporu k délce pracovní doby Anny Sch. nepřihlížel, spatřovati nezákonnost nař. rozhodnutí. Důsledně pak není ani vadou řízení, že délku oné pracovní doby žal. úřad nezjišťoval. To se ovšem týká nejen údobí, kdy Anna Sch. byla u st-le plně zaměstnána, nýbrž i oněch období, kdy st-l se svou manželkou ze svého bydliště odcestoval, a kdy, jak stížnost uvádí, pracovala Anna Sch. pro st-le $\frac{1}{4}$ nebo $\frac{1}{2}$ hodiny denně.

S hlediska, jak o pojmu vedlejšího zaměstnání bylo nahoře vyloženo, plyne také to, že rozhodný pojmový znak zaměstnání vedlejšího nelze spatřovati v tom, že osoba pracující nevykonává svoji námezdní práci podle dispozic zaměstnavatelových co do pracovní doby, nýbrž že ji vykonává časově podle svých vlastních potřeb, a nemůže proto skutečnost, na kterou stížnost poukazuje, že totiž se Anna Sch. co do pracovní doby neřídila podle přání zaměstnavatelových, nýbrž že musil se zaměstnavatel řídit jejími potřebami, býti uznána za důvod, pro nějž by na námezdní zaměstnání Anny Sch. u st-le bylo pozírati jako na zaměstnání vedlejší.

Přes to však nebylo možno uznati, že by obsah nař. rozhodnutí byl v souladu s právním řádem.

Nař. rozhodnutí praví totiž, že vzhledem k nestálému a občas nepatrnému výdělku svého manžela přijala Anna Sch., matka dvou dětí, zaměstnání u st-le jako posluhovačka, aby výdělkem svým přispívala na společnou domácnost a výživu rodiny, k čemuž žal. úřad dodává, že z toho jest patrné, že s hlediska sociálního nebylo zaměstnání Anny Sch. u st-le povahy podřadné a tudíž zaměstnáním vedlejším.

Z této argumentace nař. rozhodnutí jde, že žal. úřad neuznal námezdní zaměstnání Anny Sch. u st-le za vedlejší proto, že výdělkem z tohoto zaměstnání přispívala Anna Sch. na společnou domácnost a výživu rodiny, jež pracovními výdělky manžela Anny Sch. nebyla plně zabezpečena. Pokládal tedy žal. úřad za vedlejší zaměstnání jen ono, jehož výnosu osoba pracující k zabezpečení společné domácnosti a výživy své rodiny nepotřebuje.

Toto nazírání žal. úřadu jest ovšem mylné, neboť i zaměstnání, jehož výnosu osoba pracující k zabezpečení společné domácnosti a výživy své rodiny potřebuje, nemusí býti jejím zaměstnáním hlavním a může býti jejím zaměstnáním vedlejším, jestliže — jak patrné z toho, co nahoře vyloženo — netkví v něm přímo základ její existence.

S této stránky však žal. úřad sporný případ neposoudil, neboť — pokud jde o místo právě uvedené — neporovnával tu námezdní zaměstnání Anny Sch. u st-le s jejím postavením manželky, nýbrž uznal ono zaměstnání námezdní za vedlejší jen proto, že jeho výnosu k zabezpečení domácnosti a rodiny Anna Sch. potřebuje. Toto hledisko však, jak již řečeno, není v souladu s právním řádem.

Žal. úřad ovšem v další části důvodů nař. rozhodnutí praví, že zaměstnání Anny Sch. jako posluhovačky bylo s hlediska hospodářského a sociálního hodnotiti za základ její existence, leč jakými úvahami, nehledí-li se na názor, o němž byla řeč v předešlém odstavci, v němž názor ten byl uznán za mylný, zhodnotil žal. úřad námezdní zaměstnání Anny Sch. za základ její existence, není z nař. rozhodnutí patrné. Nejde-li proto na tomto místě nař. rozhodnutí jen o poukaz na dříve již uvedený mylný názor, bylo by v této části stíženo nař. rozhodnutí podstatnou vadou řízení.

Č. 11.875.

**Pojištění nemocenské podle zák. č. 221/1924 Sb.:
Okolnost, že zaměstnavatel odhlásil zaměstnance z nemocenského pojištění dříve, než byl ukončen služební poměr, nezbavuje pojišťovnu práva požadovati náhradu nemocenského podle § 20 zák. č. 221/1924 ve znění zák. č. 184/1928 Sb.**

(Nález ze dne 27. dubna 1935 č. 4883/33.)

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v Levicích proti zemskému úřadu v Bratislavě o náhradu podpůrného nákladu.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Rozhodnutím z 20. června 1932 zamítl okr. úřad v Levicích odvolání, které podal Josef B. proti platebnímu výměru ze 4. března 1930, jímž mu stěžující si pojišťovna předsala k náhradě částku 440 Kč, vynaloženou na léčení jeho zaměstnance Arpáda V. Okr.